

Spis treści

Słowo wstępne Wydawcy	13
Czechy: kraj, ludzie, historia	19
Rozdział I. Ziemie czeskie od zarania dziejów do powstania państwa	
czeskiego	25
1. Najdawniejsze osadnictwo	25
2. Celtowie	28
3. Germanowie	30
4. Wędrowki ludów	32
5. Longobardowie	33
6. Słowianie	35
7. Państwo Samona	38
8. W cieniu państwa Franków	39
9. Powstanie państwa wielkomorawskiego	41
10. Rościsław I i Świętopełk	45
11. Misja Konstantyna i Metodego	48
12. Upadek Wielkich Moraw	52
Rozdział II. Powstanie państwa czeskiego	55
1. Geneza państwa czeskiego	55
2. Święty Wacław	58
3. Konsolidacja państwa	60
Rozdział III. Czechy i Morawy w okresie książęcym	65
1. Osłabienie państwa czeskiego na początku XI w.	65
2. Brzetysław I i wzmocnienie państwa	68
3. Wratysław II i Brzetysław II	72
4. Czasy anarchii	76
5. Sobiesław I i wzmocnienie państwa czeskiego	78
6. Władysław II	79
7. Podział państwa czeskiego w końcu XII w.	81
8. Stosunki społeczne i gospodarcze w X–XII w.	85
9. Kultura czeska w państwie Przemyślidów	89
Rozdział IV. Czechy królewskie. Państwo czeskie za ostatnich	
Przemyślidów i pierwszych Luksemburgów	97
1. Stosunki gospodarcze i społeczne na ziemiach czeskich w XIII w. ...	97
2. Rozwój polityczny ziem czeskich za ostatnich Przemyślidów.	
Przemysł Ottokar I	100

3. Wacław I i Przemysł Ottokar II	105
4. Okupacja brandenburska. Rządy Wacława II i koniec dynastii Przemyslidów	110
5. Wacław III i wygaśnięcie dynastii Przemyslidów	114
6. Anarchia i początki rządów luksemburskich	114
7. Rządy Jana Luksemburskiego	115
8. Jan Luksemburski i margrabia Karol	118
9. Samodzielne rządy Karola IV	121
10. „Złoty wiek” czeskiej kultury średniowiecza	125

Rozdział V. Kształtowanie się czeskiej monarchii stanowej. Czasy husyckie,

Jerzy z Podiebradów i rządy Jagiellonów	135
1. Ziemie czeskie za panowania Wacława IV	135
2. Stosunki społeczne na przełomie XIV i XV w.	138
3. Stosunki religijne	140
4. Poprzednicy Jana Husa i źródła husytyzmu	141
5. Jan Hus	143
6. Sobór w Konstancji	147
7. Początek ruchu husyckiego	149
8. Jan Žižka z Trocnova	156
9. Pierwsza wyprawa krzyżowa przeciw Czechom	159
10. Sejm w Čáslaviu	161
11. Druga krucjata	162
12. Klęska radykałów husyckich	164
13. Wojny husyckie w latach 1422–1434, rejzy i nowe krucjaty	167
14. Sobór w Bazylei	170
15. Kompaktaty prasko-bazylejskie	171
16. Bitwa pod Lipanami i koniec wojen husyckich	173
17. Skutki wojen husyckich	174
18. Ocena husytyzmu	176
19. Albrecht II i bezkrólewie 1439–1448	178
20. Rządy Jerzego z Podiebradów	181
21. Jagiellonowie na czeskim tronie. Powstanie monarchii stanowej ...	186
22. Stosunki religijne w czasach Władysława Jagiellończyka. Powstanie Jednoty Braterskiej	187
23. Zmiany społeczne za Władysława II. Pozycja poddanych i miast ...	192
24. Koniec rządów jagiellońskich w Czechach	195
25. Kultura czeska od czasów husyckich do początków XVI w.	197

Rozdział VI. Państwo czeskie w monarchii habsburskiej (1526–1648) ...

1. Ferdynand I Habsburg królem Czech	211
2. Rządy Ferdynanda I	214

3. Czeskie powstanie stanowe 1546–1547	216
4. Stosunki polityczne i religijne w drugiej połowie XVI w.	219
5. Maksymilian II i konfesja czeska	221
6. Rudolf II	224
7. Długa wojna turecka	227
8. List majestatyczny	228
9. Maciej II	231
10. Czeskie powstanie stanowe 1618–1620	232
11. Bitwa na Białej Górze i początki absolutyzmu	235
12. Wojna trzydziestoletnia	241
13. Pokój westfalski	246
14. Skutki wojny trzydziestoletniej i mit białogórski	248
15. Kultura w Czechach od początków XVI do połowy XVII w.	250

Rozdział VII. Od pokoju westfalskiego do oświeconego absolutyzmu

(1648–1790)	257
1. Czechy po zakończeniu wojny trzydziestoletniej	257
2. Zmiany ustrojowe w państwie	258
3. Wzmocnienie pozycji Kościoła katolickiego	261
4. Rekatalizacja. Sytuacja Żydów	263
5. Stosunki gospodarcze, społeczne i narodowościowe	267
6. Potop szwedzki i koniec planów emigracji czeskiej	274
7. Wojny z Francją Ludwika XIV. Konflikt o sukcesję hiszpańską	274
8. Pierwsza wojna turecka i rekatalizacja Słowacji	276
9. Powstanie Thökölygo i wielka wojna turecka	278
10. Powstanie Rakoczego. Wyprawa kuruców na Morawy	282
11. Wojny z Turcją za czasów Karola VI	283
12. Wojna o tron polski	284
13. Wielkie powstanie chłopskie 1680 r. Patenty pańszczyźniane	285
14. Powstanie Chodów	286
15. Rządy Marii Teresy. Wojna o sukcesję austriacką	288
16. Likwidacja samodzielności ziem czeskich	294
17. Próby odzyskania Śląska	296
18. Reformy oświeceniowe Marii Teresy	299
19. Reformy Józefa II	303
20. Kultura kontrreformacji. Czeski barok	307
21. Kultura oświecenia na ziemiach czeskich. Pierwsza faza odrodzenia narodowego	324

Rozdział VIII. Od absolutyzmu do rewolucji. Powstanie nowoczesnego

narodu czeskiego	331
1. Leopold II	331
2. Wojna z rewolucyjną Francją i jej wpływ na ziemie czeskie	333

3. Powstanie Cesarstwa Austriackiego. Ziemie czeskie w czasie wojen napoleońskich	337
4. Kongres wiedeński	344
5. Ziemie czeskie w czasach rządów Metternicha	345
6. Druga faza odrodzenia narodowego	348
7. Kwestia słowiańska i słowacka	353
8. Ziemie czeskie w przeddzień Wiosny Ludów	358
9. Kultura czeskiego odrodzenia narodowego	360

Rozdział IX. Od Wiosny Ludów do dualizmu

1. Charakter Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej	367
2. Początki ruchu rewolucyjnego na ziemiach czeskich	368
3. Konflikt czesko-niemiecki	371
4. Kongres Słowiański i powstanie w Pradze	373
5. Stłumienie rewolucji. Początki rządów Franciszka Józefa I	376
6. Konstytucja z 1849 r.	379
7. Ziemie czeskie w okresie absolutyzmu Bachowskiego	380
8. Upadek reżimu Bacha. Dyplom październikowy	386
9. Konstytucja lutowa	389
10. Sytuacja polityczna w Czechach po wprowadzeniu konstytucji lutowej. Starocze i młodocze	390
11. Wojna prusko-austriacka i jej konsekwencje	395
12. Uгода austriacko-węgierska i konstytucja grudniowa	397
13. Kultura początków drugiej połowy XIX w.	399

Rozdział X. Ziemie czeskie w monarchii austro-węgierskiej

(1867–1914)	405
1. Stosunki społeczno-polityczne w Przedlitawii	405
2. Rozwój gospodarczy, kulturowy i społeczny ziem czeskich	408
3. Polityka czeska po ugodzie austriacko-węgierskiej	413
4. Artykuły fundamentalne	414
5. „Polityka okruszków” i upadek staroczechów	417
6. Powstanie partii socjaldemokratycznej i jej stosunek do kwestii narodowej	422
7. Polityka czeska pod przywództwem młodoczechów	424
8. Rozdrobnienie sceny politycznej	426
9. Czesko-niemiecki konflikt językowy. Pakt morawski	429
10. Reforma wyborcza z 1905 r. i jej skutki	431
11. Ziemie czeskie przed I wojną światową	434
12. Kwestia słowacka	435
13. Sprawy międzynarodowe	440
14. Czeska kultura narodowa końca XIX i początku XX w.	444

Rozdział XI. Powstanie państwa czesko-słowackiego (1914–1918)	463
1. Wybuch I wojny światowej	463
2. Ziemie czeskie na początku I wojny światowej	465
3. Działania na frontach w latach 1914–1917	467
4. Czesi wobec Wielkiej Wojny	471
5. Ruch antyaustriacki za granicą	473
6. Czesi a rewolucja w Rosji	478
7. Działalność antyaustriacka w Czechach	480
8. Czeska aktywność polityczna w latach 1917–1918	481
9. Na drodze do niepodległego państwa czesko-słowackiego	485
10. Proklamowanie niepodległej Czechosłowacji	490
Rozdział XII. Między wojnami	493
1. Budowa państwa czechosłowackiego	493
2. Rozwój sytuacji politycznej	498
3. Konstytucja 1920 r.	500
4. Próba przewrotu komunistycznego	503
5. Rozwój gospodarczy i społeczny międzywojennej Czechosłowacji	506
6. Stosunki religijne	510
7. Polityka wewnętrzna w Czechosłowacji	511
8. Sytuacja wewnętrzna w latach 30.	515
9. Polityka zagraniczna	519
10. Układ monachijski i koniec I Republiki	521
11. Powstanie II Republiki	529
12. Arbitraż wiedeński	533
13. Upadek II Republiki	534
14. Ocena okresu międzywojennego	536
15. Kultura czeska w Republice Czechosłowackiej	539
Rozdział XIII. II wojna światowa i odbudowa Czechosłowacji	565
1. Protektorat Czech i Moraw	565
2. Rząd Protektoratu, grupy faszystowskie i kwestia kolaboracji	568
3. Powstanie ruchu oporu	569
4. Początek II wojny światowej. Powstanie armii czechosłowackiej za granicą	572
5. Reżim okupacyjny i ruch oporu po wybuchu wojny	574
6. Kwestia czechosłowacka na arenie międzynarodowej	578
7. Przystąpienie ZSRR do wojny. Reinhard Heydrich	580
8. Reżim okupacyjny i ruch oporu w końcowej fazie wojny	585
9. Czechosłowacki ruch antyhitlerowski w Związku Radzieckim	588
10. Ruch oporu za granicą	590
11. Słowacja podczas II wojny światowej	591

12. Słowackie Powstanie Narodowe.....	594
13. Utrata Rusi Podkarpackiej	600
14. Rozmowy moskiewskie i Koszycki Program Rządowy	601
15. Powstanie praskie (majowe).....	604
16. Druga wojna światowa i ruch oporu jako źródło legitymizacji reżimów powojennych	607
17. Kultura czeska w czasach Protektoratu.....	608
Rozdział XIV. Od dyktatury do dyktatury	621
1. Charakter III Republiki.....	621
2. Zmiany terytorialne i stosunki narodowościowe	622
3. Procesy kolaborantów.....	629
4. Rozwój gospodarczy i społeczny	632
5. Sytuacja polityczna w III Republice	634
6. Przewrót komunistyczny 1948 r.	637
7. Zmiana systemu politycznego i ekonomicznego.....	641
8. Konstytucja z 9 maja 1948 r.....	643
Rozdział XV. Pod znakiem czerwonej gwiazdy. Dyktatura komunistyczna w Czechosłowacji	645
1. Charakterystyka lat 1948–1953	645
2. Gospodarczy, społeczny i kulturowy rozwój Czechosłowacji w latach 1948–1953	646
3. Sytuacja polityczna 1948–1953	651
4. Polityka wobec Kościołów	652
5. Trzeci ruch oporu	655
6. Represje polityczne	656
7. Odwilż.....	662
8. Rok 1956 i neostalinizm	665
9. Rządy Antonína Novotného	668
10. Konstytucja z 11 lipca 1960 r.....	669
11. Sytuacja gospodarcza, społeczna i polityczna w latach 60.	671
12. Upadek reżimu Antonína Novotného.....	676
13. Próby reform. Praska Wiosna	677
14. Rozmowy radziecko-czechosłowackie	681
15. Inwazja wojsk Układu Warszawskiego i radziecka okupacja Czechosłowacji.....	684
16. Początki normalizacji	688
17. Powstanie federacji czesko-słowackiej	689
18. Początek ery Husáka i polityka „wzmoczonej normalizacji”	692
19. Okres zastoju	695
20. Represje i ruch dysydencki.....	697

21. <i>Pieriestrojka</i> i rządy Miloša Jakeša	701
22. Upadek komunizmu. Aksamitna rewolucja	703
23. Czeska kultura w okresie socjalizmu	708
Rozdział XVI. Rozpad Czechosłowacji	753
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w latach 1990–1992	753
2. Polityka zagraniczna	756
3. Zmiana stosunków politycznych	757
4. Kwestia przyszłości państwa czesko-słowackiego	760
5. Wybory 1990 r.	761
6. Stosunki czesko-słowackie w 1990 r.	762
7. Rozpad OF i VPN	764
8. Negocjacje w sprawie umowy czesko-słowackiej	765
9. Rozpad Czechosłowacji	766
10. Konstytucja Republiki Czeskiej	772
Rozdział XVII. Samodzielna Republika Czeska	775
1. Stosunki demograficzne i narodowościowe w Republice Czeskiej	775
2. Budowa systemu konstytucyjnego	777
3. Sytuacja polityczna za rządów ODS (1993–1998)	779
4. Rządy ČSSD (1998–2006)	783
5. Sytuacja polityczna w latach 2006–2020	786
6. Współczesna kultura czeska	791
O sensie czeskiej historii	809
• • • • •	
Poczet władców, prezydentów i premierów	817
Kalendarium ważniejszych wydarzeń	829
Bibliografia	841
The Czech History and Its Problems. Summary	857
Wykaz skrótów	861
Indeks osób	863
Indeks nazw geograficznych	913
Spis map	927